

Duur Saam Hel Voirt

Voorstel van de samengevoegde werkgroep “Samenwerken & Collectiviteit en Lokaal & Energie”

Leden van de werkgroep zijn: Edward de Vries, Marcel Kloprogge, Jos den Otter (heeft groep verlaten na aanvaarding wethouderschap), Adrie van Hattum, Anja van Schijndel, Derk van Hattum, Marta Weijters, Jurgen van Schijndel, Antoon van Uden, Jan Peters.

De titel van ons voorstel luidt “**Duur Saam Hel Voirt**”. De titel omvat de woorden Duurzaam, Samen, Helvoirt, Hel (transparant), Voirt (op weg naar de toekomst).

Leden van de werkgroep motiveerden hun keuze voor het thema “Samenwerken en Collectiviteit”: Individueel streven naar duurzaamheid niet genoeg en er zijn ook doelen die alleen gezamenlijk te bereiken zijn.

De inspiraties die we na enige discussie actief hebben gebruikt in ons voorstel, zijn

1. **Ervaring HelvoirtThuis:** Zorg dat vanaf de start een dialoog tussen alle betrokkenen plaatsvindt (met lokale groepen die samen iets willen, met de zwijgende meerderheid in het dorp, met inwoners die er hinder van gaan ondervinden, met groepen die op bepaalde onderwerpen principieel tegen zijn of lijken, met de gemeente etc).
2. Zorg voor een “platform” dat bestaat uit alle betrokken geledingen maar let bij de samenstelling van projectteams op een juiste **balans van ondernemer, lokale overheid, expert, verbinder** (zoals bij aanpak Burgerberaad).
3. Formuleer **een helder doel en begin aan de film**, waarvan geen vaststaand script gemaakt kan worden. We gaan samen op reis naar het doel, laten alle ideeën, wensen en ontwikkelingen zonder oordeel voorbij komen en zijn daarna bereid om de reis al doende aan te passen.

Wij stellen voor dat de begeleiding en monitoring van de uitvoering van een belangrijk deel van de voorstellen van het Burgerberaad de komende jaren onder één dorpsplatform met bijvoorbeeld de naam **Duur Saam Hel Voirt** samengebracht kan worden. Kenmerken van dit platform zijn de 6 d’s van: dorp, duurzaamheid, dialoog, doortastend, draagvlak en diversiteit. Dit dorpsplatform zal samen met de gemeente de leiding moeten nemen en houden over de voortgang en de uitvoering van de voorstellen. Het valt te overwegen om de door G1000 voorgestelde initiatievengroep, dit platform en eventueel ook HOT te laten samensmelten tot één krachtig platform.

Om het contact tussen dorpsplatform en de 100 G1000 deelnemers voor de toekomst te borgen zou het platform moeten beschikken over naam, email en telefoonnummer van de 100 deelnemers. Hierdoor ontstaat een bestand zodat het platform tijdens de uitwerking op onderdelen een beroep kan doen op lokale deskundigheden en interesses. Het platform werkt een nader plan uit en borgt dat het bestand niet voor andere dan Helvoirtse gemeenschapsdoeleinden gebruikt kan worden.

Onze voorstellen leveren positieve bijdragen aan de volgende duurzaamheidsaspecten:

1. Meer rust, minder geluid en meer (verkeers)veiligheid in de kern,
2. Behoud van bestaande bedrijvigheid en lokale werkgelegenheid,
3. Meer en betere natuurwaarden zowel in de kom als in het buitengebied,
4. Isoleren en (energie) consuminderen, en benutting van duurzaam opgewekte lokale energie,
5. Geleidelijke elektrificering van transport en warmtevoorziening,
6. Duurzamer en dynamischer benutten van de gezamenlijke woning voorraad,
7. Samenwerking aan gemeenschapsbelang, altijd vanuit dialoog en nooit vanuit loopgraven

8. Een gemeenschapsbelang met draagvlak bij 90% van de bevolking kan in de gemeente niet geblokkeerd worden door een minderheid van 10% van een belangengroep.

Meer concreet hebben wij 2 doelen voor de komende jaren:

- 1. Mobiliteit en natuur:** zwaar vrachtverkeer, tractoren en zware loonwerkmachines behoeven in 2030 nauwelijks meer door de kern en de ingeleverde natuur is ruimschoots gecompenseerd en versterkt elders in het dorp.
- 2. Energie en Wonen:** Helvoirt consumeert in 2030 60% minder aardgas dan in referentiejaar 2020, dit resultaat wordt gerealiseerd door autonome ontwikkelingen (ca 10%) en particuliere initiatieven (ca 20%), door acties gericht op bepaalde groepen bestaande woningen (ca 20%) en door inbreidingsplannen gericht op bijvoorbeeld 200 extra starters- en ouderen woningen (ca 10%).

In totaal hebben wij rond deze 2 voorstellen de volgende beslispunten opgesteld

1. Er wordt een dorpsplatform met bijvoorbeeld de naam **“Duur Saam Hel Voirt”** opgericht die de dialoog gaat organiseren en zal instaan voor de juiste afstemming en communicatie met gemeente en met bewoners. Verder monitort het platform de voortgang, neemt de nodige initiatieven en stelt plannen bij op basis van nieuwe externe ontwikkelingen en van nieuwe inzichten uit de verschillende dialogen en acties.
2. Het platform of de initiatievengroep komt met een voorstel voor een **bestand van namen van G1000 deelnemers** die bereid zijn op onderdelen mee te werken aan het realiseren van de goedgekeurde G1000Helvoirt voorstellen. De deelnemers stemmen erin toe dat hun naam, email, tel alsook hun specifieke interesses en deskundigheden in een veilig bestand bij het platform beschikbaar blijven voor uitvoeringsdoeleinden.
3. We maken **een nieuwe start** met het zoeken van de beste oplossing voor het vermijden van zwaar verkeer door de kern en gaan vanaf de start zorgen voor het noodzakelijke draagvlak **door in dialoog te gaan met alle belangengroepen en alle betrokkenen**. Er wordt niet gestart met extra onderzoek maar wel zal gebruik gemaakt worden van de resultaten van alle reeds uitgevoerde onderzoeken. Deze dialoog zal zorgvuldig uitgevoerd moeten worden, is niet gebaat bij het verliezen van cruciale partners en zal mogelijk een langere periode vergen.
4. **Compensatie van verloren natuurwaarden, herstel van ecologische verbindingzones** in de kern en/of het buitengebied en **compensatie van de (nieuwe) overlast voor direct aanwonenden vormen een integraal onderdeel van de dialoog** en de uit te werken oplossingen.
5. **Er moet vóór 2030 een oplossing komen voor het probleem van zwaar vrachtverkeer, tractoren en zware loonwerkmachines door de Torenstraat** (gedacht kan bijvoorbeeld worden aan een **korte nieuwe verbinding** tussen N65 en Helvoirtsestraat, en dit voor al dit verkeer van en naar N65 voor beide richtingen).
6. **De woningbouwvereniging Woonveste draagt zorg voor 60% aardgasreductie in 2030 voor de 357 sociale huurwoningen** (60 % minder dan in 2020).
7. **Particulieren en bedrijven met voldoende eigen financiële mogelijkheden nemen zelf hun verantwoordelijkheid** voor het behalen van hun 60% aardgasreductie in 2030. Gemeente en energiecoöperatie zullen hierbij ondersteunen met o.a. betrouwbare inzichten en oplossingen. Collectieve

inkoop van bepaalde maatregelen zal desgewenst aangeboden worden. De nadruk ligt hierbij op isolatie, gevolgd door zonnepanelen op het dak, (hybride) warmtepompen.

8. Het platform werkt samen met gemeente en HOT aan een pakket maatregelen voor de gestelde aardgasreductie in 2030 voor de groepen huiseigenaren die onvoldoende financiële middelen hebben of tegen andere obstakels aanlopen. Het pakket bestaat uit een wijk of huistype gerichte aanpak, waarbij inzicht gedeeld wordt, collectieve inkoop van maatregelen op betrouwbare wijze georganiseerd wordt, en waarbij financiële en andere barrières weggenomen worden. Ook hierbij zal de nadruk liggen op isolatie, gevolgd door zonnepanelen op het dak en (hybride) warmtepompen.

9. Het platform start een initiatief om samen in dialoog met alle betrokken partijen **de flexibiliteit op de woningmarkt te vergroten. Ze kijken hierbij vooral naar inbreidingsmogelijkheden met een belangrijke prioriteit voor het creëren van ca. 200 starters- en/of ouderenwoningen.** Deze kleinere woningen moeten in binnen en buitengebied op bestaande percelen beleidsmatig en financieel mogelijk gemaakt worden. Hiertoe behoort het (gescheiden) laten inwonen van ouders en jongeren alsook het opsplitsen van grotere oudere woningen. Deze flexibilisering van wonen vormt een bijdrage in zowel woningnood, aardgasreductie als duurzame zorg voor ouderen en kwetsbaren.

10. De lokale bijdrage aan de noodzakelijke extra elektriciteit voor deze energietransitie zal met prioriteit geproduceerd moeten worden **door zonnepanelen op alle daken van huizen, bedrijven en boerenstallen.** Ook gaat het platform in dialoog met alle betrokkenen en de gemeente om een plek binnen Helvoirt te zoeken voor **1 grote dorpswindturbine** als dit ook vanuit de regionale energiestrategie door de gemeente onderschreven kan worden. Het eigendom van deze dorpswindturbine komt in handen van de Helvoirtse gemeenschap. Deze dorpswindturbine kan samen met eerder genoemde **zonnepanelen op daken en opslag in een buurtbatterij de autonomie en eigen verantwoordelijkheid van het dorp vergroten.** Platform, gemeente en HOT werken hierin samen.

Obstakels waar van begin af rekening mee zal moeten worden gehouden:

1. Het ontbreken van ervaring in het betrekken, met name in de dialoog fase, van alle partijen, met name met de zwijgende meerderheid, met principiële one-issue partijen, en met groepen aanwonenden die last ondervinden van de nieuwe oplossing;
2. Onvoldoende dialoog als gevolg van onvoldoende participatie en belangstelling van bepaalde groepen;
3. Onvoldoende aandacht en compensatie voor de overlast van de collectieve oplossing voor bepaalde bewoners en bedrijven;
4. Hoe voorkomen van NIMBY stellingnames en het uit oog verliezen van het gemeenschappelijke belang?
5. Langdurend traject: eerste doelen pas in 2030 te bereiken, hoe aandacht en focus vasthouden?
6. De energietransitie gaat ook voor gemeenschappelijke overlast zorgen, denk bijvoorbeeld aan het verzwaren van het elektriciteitsnet in het hele dorp om nog meer lokale opwek van zon op dak, elektrificering van vervoer en vrachtvervoer, en vervanging van cv-ketels door warmtepompen mogelijk te kunnen maken.